

Nicolas Altstaedt

NAPOVEDUJEMO IN VABIMO

25. SEPTEMBER 2020, OB 20.00
Dvorana Union, Maribor

ORKESTER MOBILNIH TELEFONOV

KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE
FILHARMONIJE

Steven Loy, dirigent

Anders Lind, analogni sintetizatorji

Spored: Wolfgang Amadeus Mozart, Anders Lind,
Mieczysław Weinberg

Vstopnice: 15 € / 12 € / 7,50 €

26. SEPTEMBER 2020, OB 11.00
Pokrajinski muzej Maribor (med arkadami)

MATINEJA ZA DRUŽINE

Adriana Magdovski, klavir

Spored: Peter Iljič Čajkovski

Vstopnine ni, vendar je zaradi omejenega števila mest
potrebna predhodna rezervacija na vstopnice@nd-mb.si.

26. SEPTEMBER 2020, OB 19.30
Dvorana generala Maistra, Narodni dom Maribor

PESMI BREZ BESED Z GROOVOM

BartolomeyBittmann, Progressive Strings Vienna

Spored: Dynamo

Vstopnice: 14 € / 11,20 € / 7 €.

Do 6. 10. Na ogled do 6. oktobra 2020,
vsak dan od 10.00 do 18.00, razen nedelje
Vetrinjski dvor, Maribor

ČRTE

Interaktivna zvočna razstava

Anders Lind, avtor

Vstop prost.

NARODNI
DOM
MARIBOR

Festival
Maribor

17.–26.
september
2020

22. september 2020, ob 19.30
Dvorana Union, Maribor

O, MOJ BACH

Nicolas Altstaedt, violončelo

Spored

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Suita za violončelo št. 1 v G-duru, BWV 1007

1. Preludij
2. Alemanda
3. Koranta
4. Sarabanda
5. Menuet
6. Žiga

Suita za violončelo št. 2 v d-molu, BWV 1008

1. Preludij
2. Alemanda
3. Koranta
4. Sarabanda
5. Menuet
6. Žiga

Suita za violončelo št. 3 v C-Duru, BWV 1009

1. Preludij
2. Alemanda
3. Koranta
4. Sarabanda
5. Bourrée
6. Žiga

***

Suita za violončelo št. 4 v E-s duru, BWV 1010

1. Preludij
2. Alemanda
3. Koranta
4. Sarabanda
5. Bourrée
6. Žiga

Suita za violončelo št. 5 v c-molu, BWV 1011

1. Preludij
2. Alemanda
3. Koranta
4. Sarabanda
5. Menuet
6. Žiga

Generalni
pokrovitelj

Za vse, kar sledi.

Pokrovitelj koncerta

Sopokrovitelj koncerta

S podpora

MESTNA OBČINA MARIBOR

V koprodukciji z

OPERABALET
MARIBOR

V sodelovanju z

Pokrovitelja

Cvetličarna Analija

Medijski pokrovitelji

Partnerja

Generalni pokrovitelj

Za vse, kar sledi.

est suit za solo violončelo je **Johann Sebastian Bach** napisal okoli leta 1720, to je v času svojega kapelniškega službovanja na dvoru v Köthnu pri princu Leopoldu, kjer je ustvaril svoja najpomembnejša instrumentalna dela. Razloga za takšno povečano instrumentalno »dejavnost« sta dva: köthenski dvor je bil kalvinistično usmerjen, zato pri bogoslužju ni uporabljal glasbe, po drugi strani pa je princ v svojo kapelo privabil kar sedem odličnih glasbenikov, nekdanjih članov berlinske dvorne kapele, ki jih je bil tamkajšnji kralj zaradi finančnih tegob prisiljen odpustiti. Virtuozne sposobnosti teh glasbenikov so nedvomno sproščale tudi Bachovo instrumentalno fantazijo, in kot po tekočem traku so nastali *Brandenburški koncerti*, orkestrske suite, dva zvezka *Dobro uglasenega klavirja*, *Francoske* in *Angleške suite*, sonate in partite za violino solo ter šest suit za violončelo.

Sam nastanek je zavil v skrivnost, toda najverjetneje so suite nastale za violinista in gambista Ferdinanda Abela ali morda za violončelista Christiana Bernarda Linikeja. Gamba, ki je bila v tistem času večinoma »suženjski« inštrument, namenjen preigravanju basovske linije generalnega basa, je zdaj končno dobila pravi glasbeni material, svojo melodično linijo. Toda najpomembnejša odlika Bachov suit je ta, da se skladatelj redko zaustavlja pri preprosti monofoniji in zna iz enega samega inštrumenta izvabiti gosto polifono teksturo.

Originalni rokopisi suit se žal niso ohranili, na srečo pa imamo prepis Bachove druge žene Anne Magdalene. Toda ta prepis ne vsebuje oznak za artikulacijo in lokovanje, kar je bilo v Bachovem času sicer povsem običajno, saj se je pričakovalo, da bo interpret sam svobodno interpretiral dani notni zapis. Tudi zato je danes vsak interpret pred zahtevno nalogo dešifriranja vseh Bachovih zamisli. Kljub temu da danes veljajo za najbolj znana in poglobljena Bachova dela, pa so bile suite dolgo časa »pozabljene«. Zares jih je ponovno »prebudil« šele slavni violončelist Pablo Casals, ko je leta 1890 kot mlad deček slučajno odkril staro edicijo v enem izmed antikvariatov v Barceloni: legenda govori, da naj bi jih nato vežbal kar dvanajst let, preden jih je prvič izvedel.

Vseh šest suit sestoji iz uvodnega preludija, ki mu sledi niz francoskih plesov v dvodelni obliki: alemanda, koranta, sarabanda in žiga, pred sklepno žigo pa je vsakič umestil še

dodatni plesni stavek: menuet, bourrée ali gavoto. Ni jasno, kaj je bil skladateljjev osnovni impulz za pisanje suit, toda vpogled vanje in njihov vrstni red razkrivata, da je vsaka naslednja daljša, kompozicijsko drznejša in zahteva več virtuoznih spretnosti od solista.

Prva suite v G-duru se pričinja s slavnim preludijem v stalnem pulzu šestnajstink, ki jim mora izvajalec vdihniti glasbeno življenje z manipulacijami tempa, kontrasti v dinamiki, fraziranjem in jasnim pozicioniranjem viškov in nižišč. Podobno šestnajstinsko gibanje zaznamuje Alemanda, bolj poudarjen ritmični vzorec je značilen za Koranta, medtem ko Sarabanda »poplesuje« v žalobni dostojanstvenosti. Pred sklepno izredno hitro in kratko Žigo je Bach umestil par menuetov z živahnim ritmom.

Pablo Casals je *Drugo suito v d-molu* označil za »tragično«. Preludij ima improvizacijski karakter, saj se pomika po akordni in ne melodični logiki. Alemanda izkorišča kontrast med hitrimi pasažami in razloženimi akordi, medtem ko smo v Koranta priče hitrim spremembam registrov. Melodično, z bogatim okrasjem je zasnovana Sarabanda, menueta si sledita v sosledju mol–dur, Žiga pa delo kljub molovski tonaliteti zaključuje vzneseno.

Tretja suite v C-duru je zvočno najbolj čutna, kar gre povezovati z izbiro tonalitete in razporeditvijo strun na čelu (c–g–d–a), ki omogočajo številne dvojemke, akorde in pedalne tone po praznih strunah. Glasba je tako bolj ekstrovertirana, večina melodij je zasnovana na podlagi razloženih akordov in lestvic. Tako se že Preludij prične z lestvico, ki ji sledi razložen akord. Srce suite predstavlja Sarabanda, medtem ko je pred Žigo, ki jo zaznamuje komična akrobatika, vstavljen rustikalni Bourrée. Drugi par suit prinaša bolj gosto polifono tkivo, poudarjen improvizacijski karakter in drzne izvajalske zahteve.

Četrta suite v Es-duru se začne z nizom razloženih akordov, podobno kot Prva suite, toda občutek svobodne fantazije je močnejši. Alemanda in Koranta imata enostavnejši melodični liniji, medtem ko Sarabanda prinaša celo optimistične tone. Značilna pa je virtuozna tekstura, v kateri imamo ves čas opravka z jasno melodično linijo in spremljavo. Dvojni Bourrée je zgrajen na logiki kontrasta, Žiga pa se oddaljuje od plesne brezskrbnosti prvih treh suit in prinaša številne aluzije, kot da bi imeli opravka z gosto polifonijo več inštrumentov.

Originalno naj bi *Peta suite v c-molu* vsebovala tudi t.i. tehniko scordatura: zgornja struna a je bila uglasena ton nižje, torej kot g, s čimer je Bach spremenil zvočnost inštrumenta (drugačno barvo imajo toni, zaigrani na najvišji struni, hkrati pa je drugačna tudi struktura sočasno zvenečih alikvotnih tonov). Preludij tokrat nima tokatnega karakterja, ampak je oblikovan po zgledu francoske uverture. Alemanda in Koranta sta po svoji otožnosti podobni paru iz *Druge suite*, poseben dosežek pa predstavlja Sarabanda, ki je povsem enoglasna in poteka v nespremenljivem ritmičnem obrazcu. Gavota je bolj površna, medtem ko je Žiga izvajalsko in kompozicijsko spet bistveno bolj zahtevna.

Gregor Pompe

Lp, Ludwig

Več o nastopajočih si lahko preberete v programski knjižici *Festivala Maribor 2020* ali na naši spletni strani www.festivalmaribor.si.